

Sygn. akt IC 1665/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w osobie:

Sędziego SO Adama Bojko

Protokolant: stażysta Anna Kraska

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę 136 106,08 zł

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. S. kwotę 78 391,08 (siedemdziesiąt osiem tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt jeden i 08/100) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. S. kwotę 9 179,00 (dziewięć tysięcy sto siedemdziesiąt dziewięć i 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność świadczy

UZASADNIENIE

Powód W. S. w pozwie wniesionym w dniu 4 grudnia 2013 r. przeciwko (...) S.A. w W. zażądał zasądzenia od pozwanego kwoty 136 106,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 25 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty. Wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie żądania podał, że zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia obowiązkowego budynków stodoły i obory. Suma ubezpieczenia budynku stodoły wynosiła 84 400 zł, a sama ubezpieczenia budynku obory wynosiła 210 200 zł. W dniu 24.03.2012 r. oba budynki zostały zniszczone przez pożar. Po zgłoszeniu szkody pozwany uznał, że w stosunku do budynku stodoły nastąpiła szkoda całkowita i wypłacił odszkodowanie w kwocie 84 400 zł. W zakresie budynku obory pozwany uznał, że budynek kwalifikuje się do remontu i wypłacił odszkodowanie w kwocie 74 093,92 zł. Zadaniem powoda pożar uszkodził budynek tak dotkliwie, że jego naprawa jest niemożliwa, a ponadto nieuzasadniona ekonomicznie. Uszkodzeniu uległy ściany konstrukcyjne i działowe. Dochodzona pozwem kwota 136 106,08 zł stanowi różnicę między sumą ubezpieczenia tego budynku oraz wypłaconym przez pozwanego odszkodowaniem.

Pozwany w odpowiedzi na pozew nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika będącego radcą prawnym. Przyznał fakt zawarcia z powodem umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład

gospodarstwa rolnego powoda od ognia i innych zdarzeń losowych. W uzasadnieniu podniósł, że zlecił sporządzenie opinii niezależnym rzeczoznawcom z zakresu budownictwa. Z ich opinii wynika, że pożar miał miejsce na poddaszu, trwał stosunkowo krótko i nie spowodował istotnego zmniejszenia nośności elementów stalowych. Występujące nieprawidłowości konstrukcyjne w budynku obory nie mają związku przyczynowego z zaistniałym pożarem i nie mogą stanowić podstawy do rozbiórki stropu. W związku z tym przyznał odszkodowanie za zniszczenia w budynku obory w łącznej wysokości 65 650,30 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony łączyła umowa ubezpieczenia obowiązkowego budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego powoda w okresie od 08.06.2011 r. do 07.06.2012 r. Ubezpieczeniem zostały objęte budynki stodoły i obory. Zużycie obu budynków zostało określone na 28 %. Suma ubezpieczenia budynku stodoły została ustalona na kwotę 84 400 zł, a budynku obory - na kwotę 211 200 zł.

/dowód: dokument obowiązkowego ubezpieczenia budynków i/lub odpowiedzialności cywilnej k. 10 -10 odwrót/

W dniu 17 marca 2012 r. doszło do pożaru ubezpieczonych budynków. Pożar trwał kilka godzin. Rozpoczął się od budynku stodoły, a następnie rozprzestrzenił się na budynek obory. Na skutek pożaru budynek stodoły uległ całkowitemu zniszczeniu. Natomiast z budynku obory pozostały murowane ściany parteru oraz strop betonowy wsparty na konstrukcji stalowej. Powód nie odbudował budynków zniszczonych na skutek pożaru.

/dowód: potwierdzenie przekazania obiektu objętego działaniem ratowniczym k. 14, protokoły kontroli k. 175 -176, zeznania świadka J. M. protokół k. 193, adnotacje: 00:07:29 -00:21:07, zeznania świadka Z. F. protokół k. 193, adnotacje: 00:24:32 -00:35:59, zeznania powoda: protokół k. 193, adnotacje: 00:41:37 -00:45:45, protokół k. 413, adnotacje: 00:04:22 -00:12:22/

W dniu 24 marca 2012 r. powód zawiadomił pozwanego o powstaniu szkody. W dniu 28 marca 2012 r. pozwany przyznał powodowi bezsporną część odszkodowania w wysokości 41 929,05 zł za szkodę w budynku obory oraz w wysokości 43 308,46 zł za szkodę w budynku stodoły. W dniu 7 maja 2012 r. pozwany zlecił (...) Federacji Stowarzyszeń (...) w Ł. oszacowanie kosztów odtworzenia budynków do stanu sprzed szkody. W opinii złożonej w dniu 1 czerwca 2012 r. rzeczoznawcy wskazali, że konstrukcja drewniana w budynku stodoły jest całkowicie spalona, a ściany murowane z pustaków betonowych są znacznie popękane i nie mogą być wykorzystane do odtworzenia budynku. Natomiast w budynku obory pożar miał miejsce na poddaszu i trwał stosunkowo krótko, nie powodując istotnego zmniejszenia nośności elementów stalowych. W budynku występują wady konstrukcyjne w zakresie oparcia płyt stropowych żelbetowych na elementach stalowych oraz warunków zbrojenia elementów żelbetowych. Rzeczoznawcy ustalili koszty odtworzenia budynku stodoły w wysokości 164 052,33 zł netto, a koszty odtworzenia budynku obory w wysokości 91 180,98 zł netto. Po uwzględnieniu stopnia zużycia technicznego budynków określonego w umowie ubezpieczenia (28%) koszty odtworzenia obu budynków zostały ustalone odpowiednio w wysokości 118 117,67 zł netto oraz w wysokości 65 650,30 zł netto. W dniu 4 czerwca 2012 r. pozwany przyznał powodowi odszkodowanie za szkodę w budynku stodoły w wysokości 84 400 zł, a za szkodę w budynku obory w wysokości 65 650,30 zł i po uwzględnieniu wypłaconej bezspornej części odszkodowania w kwocie 85 237,51 zł, wypłacił powodowi dalszą część odszkodowania za szkody w obu budynkach w wysokości 64 812,79 zł. W dniu 10 maja 2013 r. przyznał powodowi odszkodowanie za szkodę w budynku obory w wysokości 74 093,92 zł i po uwzględnieniu wcześniejszych wypłat uiszczył na rzecz powoda kwotę 8 443,62 zł.

/dowód: druk zgłoszenia szkody k. 42 -42 odwrót, zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania z 28.03.2012 r. k. 45, opinia (...) Federacji (...) - Zespołu Usług (...) w Ł. k. 50 -62 odwrót, zawiadomienie przyznaniu odszkodowania z 04.06.2012 r. k. 63, k. 65, zawiadomienie przyznaniu odszkodowania z 10.05.2013 r. k. 74 -75 odwrót/

Budynek obory w gospodarstwie rolnym powoda został wybudowany na podstawie pozwolenia na budowę z dnia 13 lutego 1980 zł.

/dowód: decyzja o pozwoleniu na budowę k. 182, k. 208 -208 odwrót, plan realizacyjny k. 209, 214, opis techniczny k. 211 -213/

Pozostałość budynku obory po pożarze obejmuje ściany parteru przekryte stropem betonowym wspartym na stalowej konstrukcji wsporczej. Na elementach tych nie widać śladów ognia. Ściany w wielu miejscach są zarysowane, a szerokość rys przekracza wartości dopuszczalne. Położenie rys i ich wzajemny układ wskazują, że powstały przed pożarem. Zarysowania ścian budynku są następstwem wad projektowych i wykonawczych. Budynek obory został wybudowany na gruncie organicznym, który nie nadaje się do bezpośredniego posadawiania budynków. W podłożu występują torfy i namuły. Grunt ten pod obciążeniem nierównomiernie osiadał, co wywołało pęknięcia konstrukcji. Dodatkowo torf był nawilżany płytko zalegającą wodą gruntową, która zamarzając powodowała wzrost objętości gruntu oraz wysadzanie budynku, którego skutkiem było również powstanie rys w ścianach. Ławy fundamentowe i stropy betonowe pod słupami stalowymi są niedostosowane do bezpośredniego posadowienia na gruncie organicznym. Prawidłowe fundamentowanie na takim gruncie winno polegać na wymianie gruntu do warstwy nośnej lub posadowienia na tzw. fundamentach pośrednich. Ściany obory zostały wykonane z licznymi wadami. Do ich murowania użyto materiałów ściennych trzech rodzajów o różnych, nieprzystających do siebie wymiarach, mających różne parametry odkształceniowe i wytrzymałościowe, co jest jedną z przyczyn zarysowań murów. Grubość spoin poziomych i pionowych przekracza zalecane parametry, co zmniejsza wytrzymałość muru. W wielu miejscach bloczki, pustaki i cegły są nieprawidłowo powiązane ze sobą, co ma wpływ na nośność i odkształcalność miejscową konstrukcji murowanej. Odpowiednie wiązanie elementów murowych zmniejsza ryzyko zarysowania.

Oparcie stropu na belkach stalowych jest niedostateczne. Minimalna głębokość oparcia betonowej płyty stropowej wynosi 40 mm, a rzeczywista szerokość podparcia wynosi 22,75 mm. Konstrukcja stalowa podpierająca strop nie była poddana działaniu wysokiej temperatury przez czas wystarczający do powstania odkształceń.

Uszkodzenia posadzek na parterze i wierzchu stropu nie mają związku z pożarem.

Stopień technicznego zużycia budynku obory po pożarze wynosi 76 % i wskazuje na ekonomiczną nieopłacalność remontu budynku. Budynek nie nadaje się do dalszego użytkowania, a jego odbudowa nie gwarantuje bezpieczeństwa użytkowania obiektu.

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie budownictwa K. G. k. 244 – 264/

Koszt odtworzenia budynku obory do stanu przed pożarem wynosi 145 723,16 zł. Jest to kwota brutto przywrócenia budynku obory do stanu przed pożarem z użyciem nowych materiałów, z wykonaniem wszystkich robót w systemie zleconym.

Kwota ta obejmuje:

- a. nakłady na uprzątnięcie pogorzeliska w wysokości 11 733,96 zł;
- b. koszty przywrócenia budynku obory do stanu przed pożarem oszacowane na kwotę 92 599,81 zł;
- c. koszty rozbiórek, demontaży oraz przywrócenia do stanu przed pożarem elementów budynku ustalonych na podstawie obmiarów wykonanych przez ubezpieczyciela, oszacowane na kwotę 28 454,89 zł;
- d. koszty utylizacji odpadów niebezpiecznych – płyt azbestocementowych w wysokości 5 872,50 zł;
- e. koszty opracowania dokumentacji budowlanej w celu uzyskania pozwolenia na odbudowę w wysokości 7 062 zł.

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie budownictwa K. G. k. 265 – 284/

Analiza rynku sprzedaży nieruchomości podobnych do nieruchomości powoda, na której znajduje się budynek obory wskazuje, że w przypadku oględzin budynków przez potencjalnych nabywców, w szczególności tych gospodarczych czy

inwentarskich, są to oględziny pobieżne raczej nastawione na wygląd zewnętrzny i ogólne wrażenie, a nie oględziny zawierające w sobie znamiona ekspertyzy technicznej. Dlatego też wady konstrukcyjnego tego typu jak stwierdzone w opinii biegłego K. G. (posadowienie budynku, złe zbrojenie stropu, nieprawidłowe murowanie ścian) nie są zauważalne przez potencjalnych nabywców, tym bardziej, że na rynku większość tego typu budynków z tych lat była podobnie budowana w systemie gospodarczym, a więc i oczekiwania nabywców w odniesieniu do tych budynków oferowanych na rynku nie są wygórowane. Z fotografii budynku przed pożarem wynika, że był to typowy budynek obory o typowym stanie dla takich budynków, o takiej konstrukcji, przeznaczeniu i wieku. Był to budynek parterowy z poddaszem użytkowym wybudowany w systemie gospodarczym. Konstrukcja budynku była tradycyjna murowano –drewniana, ze ścianami dwuwarstwowymi z pustaków żużlobetonowych i silikatowych od zewnątrz. Fundamenty betonowe. Ściany fundamentowe z bloczków betonowych. Dach konstrukcji drewnianej, pokryty eternitem. Strop żelbetowy na belkach stalowych. Tynki wewnętrzne, cementowo –wapienne. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana. Budynek był wyposażony w instalację energii elektrycznej oraz w instalację wody. Stan techniczno –użytkowy budynku sprzed pożaru, przy uwzględnieniu wad konstrukcyjnych budynku stwierdzonych w opinii biegłego K. G. należy ocenić jako średni.

Wartość rynkowa nieruchomości gruntowej położonej w K., oznaczonej jako działki gruntu nr (...), obręb 11 K., zabudowanej budynkiem obory i budynkiem stodoły, według stanu na dzień 17 marca 2012 r. i cen aktualnych, z uwzględnieniem wad konstrukcyjnych budynku obory stwierdzonych w opinii biegłego K. G. wynosi 252 200 zł.

Wartość rynkowa nieruchomości oznaczonej jako działki gruntu 270/2 i 269, obręb 11 K. w części dotyczącej samego gruntu wynosi 13 045 zł.

Wartość rynkowa budynku stodoły i budynku obory według stanu na dzień 17 marca 2012 r., z uwzględnieniem wad konstrukcyjnych budynku obory stwierdzonych w opinii biegłego K. G. wynosi 239 155 zł.

Udział procentowy wartości odtworzeniowej budynku obory w sumie wartości odtworzeniowej obu budynków wynosi 63,76 %, a udział procentowy wartości odtworzeniowej budynku stodoły w sumie wartości odtworzeniowej obu budynków wynosi 36,24 %.

Wobec powyższego wartość rynkowa budynku obory, według stanu na dzień 17 marca 2012 r. i cen aktualnych, z uwzględnieniem wad konstrukcyjnych budynku obory stwierdzonych w opinii biegłego K. G. wynosi 152 485 zł (239 155 x 63,76 % = 152 485,23 zł). Jest to wartość rynkowa budynku obory stanowiąca część wartości rynkowej całej nieruchomości i nie stanowi bezpośredniego odzwierciedlenia jego wartości odtworzeniowej.

Wartość pozostałości po budynku obory znajdującej się na nieruchomości powoda wynosi 0 zł. Ściany budynku są zawilgocone i spękane, rozwarstwiają się z rozpadającymi się miejscami pustakami żużlobetonowymi i silikatowymi. Stropy są spękane, zagrzybiałe i zamknięte z zardzewiałym zbrojeniem i belkami stalowymi. Budynek nadaje się do rozbiórki, a jego remont i ewentualna odbudowa z uwagi na zakres i koszty nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W budynku brak jest materiałów do odzysku w przypadku rozbiórki. Jedynym materiałem porozbiórkowym jest gruz betonowy.

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie szacowania nieruchomości J. K. k. 352 – 387/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Z poczynionych ustaleń wynika, że strony łączyła umowa ubezpieczenia obowiązkowego budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego powoda od ognia i innych zdarzeń losowych. W okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej doszło do pożaru ubezpieczonych budynków. Przedmiotem sporu między stronami była wyłącznie wysokość szkody w budynku obory.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 392 ze zm.) w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie. Według przepisu art. 68 ust. 1 w/w ustawy wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń w każdym przypadku niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku albo na podstawie kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody. Jak z kolei stanowi art. 69 w/w ustawy wysokość szkody w budynkach rolniczych zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy oraz zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody. Ponadto zgodnie z art. 22 ust. 1 powyższej ustawy do umów ubezpieczenia obowiązkowego, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy kodeksu cywilnego.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r. (III CZP 71/15, opubl. Legalis Nr 1352020) ustalenie wysokości szkody w razie niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego następuje z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku; odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie. W uzasadnieniu uchwały wyjaśniono, że przyjęta na gruncie art. 361 § 2 k.c. teoria różnicowa (metoda dyferencyjna) ujmuje szkodę jako różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a stanem, który by istniał, gdyby nie zdarzenie szkodzące. W przypadku szkód w mieniu odszkodowanie ubezpieczeniowe ma co do zasady wyrównać różnicę pomiędzy stanem tego przedmiotu przed i po zdarzeniu rodzącym odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Ponieważ w przepisie art. 68 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych ustawodawca wyłączył obowiązek uwzględniania stopnia zużycia budynku tylko przy szkodach drobnych, których wartość nie przekracza równowartości złotych 100 euro, oznacza to, że przy szkodach przekraczających tę wartość obowiązek uwzględniania stopnia zużycia budynku istnieje, co w sposób oczywisty pozostaje w zgodzie z ogólnymi zasadami ustalania szkody i odszkodowania obowiązującymi na gruncie prawa cywilnego. Uwzględnienie więc stopnia zużycia budynku na etapie ustalania rozmiaru szkody pozwala na ustalenie rozmiaru doznanego uszczerbku zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy. Jednocześnie Sąd Najwyższy zaznaczył, że w myśl art. 13 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać rzeczywistej wartości przedmiotu ubezpieczenia, wartość tego przedmiotu poczytuje się za wartość ubezpieczeniową. Zasadę tę na gruncie ustawy wyraża art. 70 ust. 1 pkt 1 stanowiąc, że sumę ubezpieczenia ubezpieczający ustala z zakładem ubezpieczeń odrębnie dla każdego budynku i może ona odpowiadać wartości rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku. Jeżeli w taki właśnie sposób ustalono sumę ubezpieczenia, wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego zależy od wartości ubezpieczeniowej i sumy ubezpieczenia, tj. określonej w umowie ubezpieczenia kwoty, na którą ubezpieczono mienie. Jeżeli suma ubezpieczenia wyrażała, rzeczywistą wartość budynku, ubezpieczający przy całkowitym zniszczeniu budynku uzyskałby odszkodowanie odpowiadające utraconej wartości.

Odnosząc przytoczoną wykładnię do ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego stwierdzić należy, że wobec niepodjęcia przez powoda odbudowy budynku obory, wysokość szkody w tym budynku powinna być ustalona według cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku oraz ewentualnej wartości pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy. Za takim sposobem

ustalania odszkodowania przemawia także to, że odbudowa budynku jest nieuzasadniona ekonomicznie, jak również nie gwarantuje bezpieczeństwa użytkowania obiektu ze względu na błędy projektowe i konstrukcyjne.

Jak wynika z uzasadnienia przytoczonej wyżej uchwały Sądu Najwyższego w przepisie art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jest mowa o cennikach stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków i stanowiących podstawę ustalenia sumy ubezpieczenia (art. 70 ust. 3 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych).

W związku z powyższym pozwany zakład ubezpieczeń bezpodstawnie ustalił wysokość szkody w budynku obory według kosztów jego odbudowy. Przy czym zaznaczyć trzeba, że nawet tak szacowana szkoda nie może być pomniejszana o stopień zużycia budynku, albowiem do jego odtworzenia niezbędne jest poniesienie ustalonych kosztów w pełnej wysokości. Zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 2 zdanie drugie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych uwzględnia się jedynie faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

Wysokość szkody poniesionej przez powoda na skutek pożaru budynku obory powinna zatem ustalona według wartości tego budynku, z uwzględnieniem stopnia jego zużycia, stwierdzonych wad projektowych i konstrukcyjnych oraz wartości pozostałości budynku po pożarze.

Wartość rynkowa budynku ustalona według powyższych zasad wynosi 152 485 zł. Kwota ta nie przekracza sumy ubezpieczenia, jak również uwzględnia różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym poszkodowanego, a stanem, który by istniał, gdyby nie zdarzenie szkodzące, co odpowiada metodzie dyferencyjnej ujęcia szkody przyjętej w art. 361 § 2 k.c.

Stwierdzić należy, że w sprawie nie został przeprowadzony dowód z opinii biegłego w celu ustalenia wartości odtworzeniowej budynku obory przed pożarem i po pożarze. Jeżeli natomiast przyjąć wyłącznie hipotetyczne założenie, że suma ubezpieczenia budynku została ustalona według wartości rzeczywistej i w oparciu o cenniki pozwanego zakładu ubezpieczeń, to rzeczywista wartość odtworzeniowa budynku w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wynosiła 211 200 zł. Skoro budynek w tej dacie był zużyty w 28 %, rzeczywista wartość odtworzeniowa nowego budynku wynosiłaby 293 333 zł ($211\ 200\ \text{zł} \times 100/72 = 293\ 333\ \text{zł}$). Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym stopień technicznego zużycia budynku po pożarze wynosi 76 %. Hipotetyczna wartość odtworzeniowa pozostałości budynku wynosiłaby zatem 70 400 zł ($293\ 333\ \text{zł} \times 24\ \% = 70\ 399,92\ \text{zł}$), a hipotetyczna szkoda ustalona metodą odtworzeniową miałaby wysokość 140 800 zł ($211\ 200\ \text{zł} - 70\ 400\ \text{zł} = 140\ 800\ \text{zł}$). Gdyby dokonać jeszcze jej powiększenia o ustalone koszty uprzątnięcia miejsca szkody wynoszące 11 733,96 zł i uwzględnione do granicy 5 % wartości szkody (7 040 zł) zł wówczas ustalona szkoda wynosiłaby łącznie 147 840 zł i byłaby zbliżona do wysokości szkody ustalonej metodą rynkową.

Podkreślić jednak należy, że skoro pozostałość budynku nie może być przeznaczona do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy, szacowanie wysokości szkody metodą odtworzeniową prowadziłoby do naruszenia zasady pełnego odszkodowania. Wprawdzie zostało ustalone, że w budynku występowały wady projektowe i techniczne, niemniej jednak wady te nie uniemożliwiałyby dalszego użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, jak również nie miałyby istotnego wpływu na wartość rynkową nieruchomości powoda. W związku z powyższym szkoda w mieniu powoda wywołana pożarem ujmowana jako różnica pomiędzy obecnym stanem majątkowym poszkodowanego, a stanem, który by istniał, gdyby nie zdarzenie szkodzące, odpowiada wartości rynkowej przedmiotowego budynku czyli ustalonej kwocie 152 485 zł.

Ponieważ pozwany zakład ubezpieczeń zaspokoił częściowo roszczenie powoda wypłacając mu odszkodowanie w kwocie 74 093,92 zł, w związku z czym zasądzeniu podlegała kwota 78 391,08 zł, stanowiąca różnicę między ustalonym odszkodowaniem, a wypłaconą kwotą ($152\ 485\ \text{zł} - 74\ 093,92\ \text{zł} = 78\ 391,08\ \text{zł}$).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (art. 14 ust. 2).

Powód zawiadomił pozwanego o szkodzie w dniu 24 marca 2012 r. Termin określony w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych upłynął w dniu 24 kwietnia 2012 r. Jak wskazuje przebieg postępowania likwidacyjnego, pozwany w dniu 7 maja 2012 r. zlecił (...) Federacji Stowarzyszeń (...) w Ł. oszacowanie kosztów odtworzenia budynków do stanu sprzed szkody, a opinia została złożona w dniu 1 czerwca 2012 r. Pozwany nie wskazał jednak przyczyn tak późnego zlecenia opinii. Gdyby uczynił to w krótkim czasie po zgłoszeniu szkody, opinia mogłaby zostać sporządzona jeszcze przed upływem 30 –dniowego terminu określonego w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Ponadto skoro powód nie podejmował odbudowy budynków wysokość szkody powinna być ustalona według cenników stosowanych przez pozwanego do ustalania wartości budynków, a tym samym zlecenie sporządzenia opinii w celu ustalenia kosztów odtworzenia budynków było zbędne. Roszczenie powoda stało się zatem wymagalne w dniu 24 kwietnia 2012 r., a od dnia następnego powodowi przysługują odsetki za opóźnienie w spełnieniu zasądanego świadczenia.

Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy –Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1830), na mocy której zmieniono przepisy kodeksu cywilnego o odsetkach ustawowych. Zgodnie z art. 359 § 2 w nowym brzmieniu jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych. Przepis art. 481 § 2 w brzmieniu nadanym ustawą stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. W myśl art. 56 ustawy nowelizującej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Wobec przytoczonej regulacji, która wprowadza dwie różne stopy odsetek ustawowych, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych na etapie realizacji wyroku, Sąd sprecyzował, że za okres od 1 stycznia 2016 r. powodowi przysługują odsetki w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

W pozostałej części powództwo było niezasadne i podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie I k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia, albowiem żądanie powoda zostało uwzględnione w części wynoszącej 57,50 %, a obrona pozwanego w części wynoszącej 42,50 %.

Niezbędne koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły 19 539,10 zł i obejmują: opłatę sądową od pozwu w kwocie 6 806 zł, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w stawce minimalnej wynoszącej 3 600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za

czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.), wydatek w kwocie 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz poniesione wydatki na koszty opinii biegłych w łącznej wysokości 9 116,10 zł.

Niezbędne koszty procesu poniesione przez pozwanego zakład ubezpieczeń wyniosły 4 838 zł i obejmują wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3 600 zł, wydatek w kwocie 17 zł w związku z uiszczeniem opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz poniesione koszty wynagrodzenia biegłego w dziedzinie budownictwa w wysokości 1 221 zł.

Uzasadnione wynikiem procesu koszty powoda po zaokrągleniu wyników obliczeń do pełnego złotego, stanowią kwotę 11 235 zł ($19\,539,10\text{ zł} \times 57,50\% = 11\,234,98\text{ zł}$), a uzasadnione wynikiem procesu koszty pozwanego wyniosły 2 056 zł ($4\,838\text{ zł} \times 42,50\% = 2\,056,15\text{ zł}$).

Różnica między uzasadnionymi kosztami procesu poniesionymi przez powoda oraz pozwanego, wynosząca 9 179 zł ($11\,235 - 2\,056\text{ zł} = 9\,179\text{ zł}$) została zasądzona od pozwanego na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność świadczy